

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. 1/2 an
14 cor. 1/4 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
1/2 an 16 cor. 1/4 an
8 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oară 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercuria și Sâmbăta.

Orfelinatele.

Despre orfelinatele noastre, îmbrățișate odată cu atâta însuflețire de public și susținute cu entuziasm de presă, astăzi de abia se mai face amintire. Câte un dar întârziat, câte o notiță scurtă de mulțumită și atâta tot.

Nu știm cum mai stăm nici cu orfelinatul dela Blaj, nici cu cel din Sibiu.

Tot ceea ce s'a strecurat în afară sunt greutatele de formă, în care se îngloadă de regulă instituțiile noastre culturale și filantropice. Mai sunt și greutatele tipice, aprobările statutelor la ministerii, neîncrederile, de cari suntem stăpâniți sus, și cari împiedecă înlăptuirea lucrurilor noastre specifice.

Toate aceste însă pe noi publicul ne interesează puțin. Aceste rămân în sarcina conducătorilor. Sfarme-și ei capul. Nouă nu trebuie instituția, pentru care am jertfit și care ni-s'a promis deodată cu lansarea colectei.

Să ne aducem numai bine aminte, că deodată cu hotărârile luate de comitetul orfelinatalui din Blaj s'a spus limpede, că orfelinatalui își va începe activitatea încă la începutul anului școlar 1916—17. De atunci au trecut doi ani. Pentru al treilea an nu avem încă nimic sigur. Ba nici oficios nu se comunică nimic, ca să știm în ce stadiu se află chestia și când vor lua trup orfelinatele noastre.

E cert și știm, că orfelinatele noastre să străduesc, ca și până la înlăptuirea lor să sprijinească pe cei interesați prin ajutoare potrivite, dar aceasta încă nu poate fi scopul, pentru care marele public a jertfit și vrea să jertfească și mai departe. Suntem absolute împotriva ideii, de a-se reduce chestia orfelinatalui la ideea unei simple fundațiuni ori so-

cietăți de ajutoare. Nouă orfanii ne trebuiesc, creșterea lor ne interesează și viitorul lor ne zace la suflet. Nu cerșitori voim să creștem, nici să ajutorăm proletari, ci să creștem sistematic într-o școală sistematică oameni harnici, pricepuți și vrednici de societatea, care a adus jertfele acele mari pentru ei.

Deci să vedem institutul, să vedem începutul. Să se treacă odată peste greutatele de formă și să iasă orfelinatele la suprafață. Să vedem copiii adunați și tehnica pusă în aplicare. Aceasta e, ce ne înviorază și ne însuflețește pentru o cauză. Așteptăm ceva concret pentru începutul anului ce vine.

Rolul preoteselor în păstoria sufletelor.

În viața pastorală traiul familiei preotului, purtarea morală a pruncilor lui, dar mai pe sus de toate viața evlavioasă și conformă poruncilor bisericești a preotesei, este de importanță foarte mare.

Preoteasa trebuie să fie nu numai soție credincioasă bărbatului său, ci și ajutoare fidelă în conducerea spre țintă cea vecinică a turmei concretizate grijei sale.

Știut este, că barometrul evlaviei și a vieții creștinești a fidelilor este: cercetarea în dumineci și sărbători a bisericii și ascultarea sfintei liturghii. Acesta este punctul, prin care preoteasa conștientioasă ajută foarte mult ajungerea scopului bărbatului său; iar prin nerespectarea poruncii bisericești, referitoare la aceea, ce bărbatul său prin cuvântările sale din biserică zidește, ea nimicește.

Credincioșii raționează așa: »preotul merge la biserică, pentru că acesta îi este oficiul, aceasta e pânea lui; și dacă îi așa mare datorință fieștecăruia creștin de-a ascultă s. liturghie în dumineci și sărbători — precum

predică părintele —, pentru ce nu merge regulat la s. biserică preoteasa noastră și numai foarte arareori o poți vedea la s. liturghie?... Sau doară ea nu are aceleași datorințe ca și noi?«...

Vă spun eu cauza. Preoteasa Duminecă dimineața se pune la fert, pregătește prânz ales, taie pui, face aluate etc. . . și așa nu-i rămâne timp pentru biserică ca să asculte s. liturghie ca așa făcând destul poruncii bisericești, prin pilda sa să premeargă și să îndemne și pe celealalte credincioase din comună, ca să se nizuiască de-a face asemenea.

Până când din contră, era mai înțelepțește, dacă mâncările alese le pregătia pe Sâmbăta seara. Atunci era dublu avantaj: unul pentru bărbat, pe care cina bună și mai nutritivă ca de comun din seara precedentă îl făcea în ziua de Duminecă mai rezistent ca să nu simțească așa iute foamea și așa mai liniștit și cu mai mare efect putea să-și împlinească oficiul său; iar alt avantaj și asemenea dobândă mare era pentru sine, având și ea timp de-a merge la biserică și de-a face destul datorinței sale și de a nu da ansă poporului de a-se scandaliza.

Familia preotului trebuie să fie pildă, viața lui și a căsenilor lui ca o stea strălucitoare să răspândească lumina credinței și a vieții adevărat creștinești! . . .

Onoare preoteselor acelora, cari în toate lucrurile sale se nizuiesc a aduce viața lor în consonanță cu poruncile bisericii și cu datorințele mari împreunate de cea mai gravă răspundere a bărbaților lor! . . .

Fericiți sunt aceia preoți și preotese, cari în tot decursul vieții lor nu pierd din vedere admonițiunea s. Apostol: »Fii exemplu credincioșilor, cu cuvântul, cu viața, cu iubirea, cu sufletul, cu credința, cu curăția« (I. Tim. 4, 12).

Dr. Paul Luran.

➔ Semnați pentru împrumutul al VIII-lea de războiu! ➔

Guvernul bulgar a abziș. Ministrul-prezident Radoslavov a prezentat regelui Ferdinand dimisia guvernului. Regele a primit dimisia și a încredințat pe Malinov cu formarea noului cabinet. Malinov își va forma cabinetul din un guvern coaliționist, compus din delegații tuturor partidelor politice. Motivele dimisiei guvernului Radoslavov se reduc afirmative la diferendul bulgare-ture privitor la chestia Dobrogei. Guvernul ture numai atunci e aplicat a ceda Dobrogea Bulgariei, dacă Bulgaria va abzișe de Adrianopol și teritoriul cedat de Turcia la intrarea Bulgariei în războiul mondial.

Ordinațiunea privitoare la produsele agricole (cereale).

În Monitorul oficial (Budapesti Közlöny) din 16 Iunie crt. Nro 137 a apărut ordinațiunea ministerului privitoare la produsele agricole și alimentația publică pe restimpul din 15 August 1918—15 August 1919. Ordinațiunea a apărut sub Nrul 2490/918 prez. și se referențe la producția anului 1918 privitor la grâu, secară, grâu mestecat, mălai mărunț, hrișcă, ovăs și orz. Ordinațiunea e schițată în 40 §§ și cuprinde următoarele dispoziții principale: 1. Secvestrarea producției (1—4 §). 2. Preluarea producției (5—6 §). 3. Preluarea ovásului (7 §). 4. Dispoziții generale privitoare la necesitățile de casă și economice (8—15 §). 5. Preluarea industrială a produselor (16—37 §). 6. Dispoziții penale (38—39 §). 7. Dispoziții de încheiere (40 §).

În partea primă se înșiră toate acele dispoziții, cari trebuie observate de producător, de încredințatul societății, pentru producția agricolă (Haditermény) și de organele administrative referitor la secvestrarea cerealelor din anul acesta. În § 1 se spune că întreagă producția anului acesta se secvestrează, iar producătorul poate dispune de roadele producției sale numai în cadrele acestei ordinațiuni.

Producător este a se considera tot acela, care are producție proprie, sau primește dela producător din producția anului 1918 grâu, săcară, grâu mestecat, mălaiu mărunț, hrișcă, orz sau ovăs ca arândă, simbrie, parte din secerat, parte din îmblătit învoială, dijmă sau alte de asemenea. Secvestrul se referențe și la producția primită sub titlul acesta, iar cei interesați o pot întrebuința numai în cadrele prescrise de ordinațiune.

În § 2 se dispune că producătorul e dator să seceră producția la timp cu toată grija și îndatăce e potrivită pentru îmblătit, să și-o îmblătească fără întârziere. Inceputul îmblătirii este a se aduce la cunoștință primăriei comunale înainte; în orașe la primarul orașului.

Spre acest scop ministrul alimentației publice prin o autorizație dată vicecomitelui respective organelor administrative poate lua în folosință mașini de îmblătit dela particulari spre a le pune la dispoziția publică.

Celce nu-și îmblătește producția la timp se expune ca la ordinul vicecomitelui să i-se îmblătească pe spesele proprii prin intervenirea autorităților.

În § 3 cvantitatea producției îmblătite este a se anunța pe o coală anume în scris.

Tot asemenea și aceia care îmblătește nu numai pe seama sa, ci și pe seama altora, întrucât îmblătutul s'a efeptuit cu vre-o mașină de benzin, cărbuni sau vre-un alt motor ori cu mașină mânăată cu vite. Întrucât însă îmblătutul s'a efeptuit cu mașină mânăată cu mâna, cu îmblăcii sau prin călcat, producția este a se anunța numai ca producător.

Producătorul anunță cvantitatea producției cu sfârșitul îmblătirii, dacă îmblătutul însă ține mai mult de 2 săptămâni, înștiințarea trebuie făcută tot la 2 săptămâni la primăria, pe teritoriul căreia îmblătește.

Întrucât producătorul nu știe scrie sau nu e capabil să umple rubricile, primăria comună e datoare să o facă în locul lui fără taxă prin un om autorizat. Producătorul e dator a lua cvantul cerealelor separat ce-i revine lui, ce revine muncitorilor dela îmblătit, celor dela secerat și dacă a îmblătit cu mașina și cvantul pentru îmblătit, ce se dă proprietarului mașinei, căruia este a se indica numele și locuința.

Proprietarul mașinei de îmblătit arândator sau manipulantul e dator să se îngrijască de înregistrarea exactă a cântăritului cerealelor. Spre scopul acesta conduce o carte, legalizată de primăria comună, cu care ocazie anunță și persoana răspunzătoare pentru îmblătit. Cartea aceasta se predă primăriei la sfârșitul îmblătirii, care o transpune comisiei de preluarea bucatelor. Aceasta după efeptuirea preluării o transpune din nou proprietarului de mașină. Proprietarul de mașină mai e dator la fiecare săptămână a face raport primăriei comunale despre rezultatul îmblătirii pe coale puse la dispoziția lui spre acest scop. Primăria comună e datoare a pune la dispoziția celor interesați coalele de anunț la timp, a le da înviațiuni, a controla și supraveghea ca pe teritoriul său nimic să nu se poată îmblăti fără înștiințare prealabilă. Coalele producătorilor cu cari s'a licvidat starea producției și ale proprietarilor de mașini le expediază în fiecare săptămână la oficiul statistic central, unde vor fi supracensurate și în caz de nevoie la fața locului îndreptate. Schimbările la personalul mașinilor de îmblătit vor fi de asemenea fără amânare anunțate oficiului central de statistică.

§ 4. Întreg produsul îmblătit este secvestrat deja în momentul, când acela a șit ca grăunț din mașina de treerat. Din acest produs nime nu poate întrebuința nimic, nici măcina, nici mânca, nici înstreina, nici ceda altora, ci e dator al pune numai decât la dispoziția societății de alimentare (Haditermény) cu excepția cvantului prevăzut în § 5 și la caz dacă producătorul e constrâns în vederea nevoilor casnice și economice să întrebuințeze ceva din producția proprie, dar și aceasta numai înainte de licvidare ca societatea de alimentare. Asupra trebuințelor aceste producătorul e dator a prezenta autorizatului societății H. T. un registru amănunțit asupra cvantului trebuitor, modului cum îl folosește și în ce măsură. Cvantul astfel anticipat i-se soco-

tește în sarcina anului venitor. Cvantul acesta însă nici decum nu poate fi mai mare decât trebuințele casnice și economice ale producătorului ce s'au ivit în restimpul dintre momentul îmblătirii până la licvidarea dinre el și comisia de preluare.

Producătorul este îndreptățit a-și oferi plusul producției autorizatului societății H. T. (Hadi Termény Részvénytársaság) încă înainte de socoata cu comisia de preluare. În cazul acesta autorizatului societății îi prezintă o cvită de preluare, pe care producătorul e dator să o arete comisiei de preluare spre a se justifica.

Producătorul este îndreptățit a cere ridicarea secvestrului dela comisia de preluare chiar și înainte de licvidarea socoților asupra cvantului producției sale aflător pe teritoriul altei comune sau a altui comitat. Întrucât pe seama casei sau a agriculturii nu are produs suficient în comuna respectivă. Pentru transportul bucatelor de natura aceasta primpretorele îi dă legitimare de transport (szállítási igazolvány) pe baza certificatului extradat de comisia de preluare și încuviințat de împuternicirea prealabilă a ministrului alimentației publice.

Plusul cerealelor secvestrat dela producător pentru alimentația publică se cuprinde deodată cu cvantul cedat tot spre trebuințele casnice și economice.

Producătorul este în drept a-și transporta cerealele scoase de sub secvestru și socoite pentru trebuințele sale la locul domiciliului fără nici o permisiune specială, chiar și dacă locul acela este pe teritoriul altui comitat, decât unde și-a avut bucatele. Comisia de preluare va avea datorința în cazul acesta a trimite copia licvidării produselor ale acelei comisii de preluare, unde producătorul își are domiciliul.

Preluarea cerealelor.

§ 5. Cerealele le ia în seamă comisia de preluare constituită în fiecare comună pe baza ordinațiuni ministeriale Nro 2201/908 prez. Datorința comisiei e supravegherea, controlul estimarea produselor, urmărirea cu atențiune a secerișului, a îmblătirii etc.

Îndată ce producătorul a isprăvit cu îmblătirii în comună într'un loc sau în mai multe — la sfârșit face bilanțul produsului cu respectivul producător. Comisia constată, că de trebuințe casnice și economice are nevoie producătorul, pe cari le absoalvă dela secvestru. Plusul îl secvestrează. Împotriva stabilirii cantității pentru producător ori în favorul secvestrului din partea comisiei de preluare atât producătorul cât și oricare membru din comisie, cât și autorizatului societății H. T. are drept să facă recurs în termen de 15 zile la forul de prima instanță administrativ la caz că în sentință se ridică secvestru despre mai mult cvant de grâu, decât a fost statorit de comisia de preluare. Sentința devine validă numai după ce a fost aprobată și de ministrul alimentației publice.

Comisia de preluare constată plusul secvestrat pentru alimentația publică și întrucât acesta nu e mai mult de 25 măși metrice sau cvantul e periclitat, se îngrijește ca plusul să fie transportat în magazinele designate. Prețul cerealelor e dator H. T. să-l solvească după statorirea oficioasă deodată cu preluarea faptică a bucatelor.

Intrucât însărcinatul societății H. T. lasă în grija producătorului cvantul sechestrat mai mult decât 30 zile, e dator să plătească producătorului prețul păstrării și al înmagazinării a cărei mărime o va statorî ofi-ciul alimentației regnicolare (Országos Köz-delmészeti Hivatal). Pentru cvant însă sau cantitatea bucatelor răspunde încredințatul societății H. T.

Societatea H. T. este datoră a se în-griji de înființarea mai multor magazine de colectivitate. În fiecare cerc pretorial să fie baremi unul în apropierea gării sau a stațiunii de navigație, cari pot fi și sechestrare dela particulari pe lângă o rebonificare din partea ministrului de alimentație. Trans-portal bucatelor la tren ori la cea mai apropiată stațiune de navigație se face în sarcina producătorului. Pentru un drum mai îndepărtat decât 20 km. producătorul are să fie rebonificat. Intrucât producătorul nu răspunde a duce la timp bucatele la locul destinat primpretorele o face prin altcineva pe speșele producătorului.

Preluarea ovășului.

§ 7. Se face după modalitățile din §§ 5—6. Felul transpunerii și al aducerii în circulație se va statorî mai târziu.

Trebuințele casnice și economice.

§ 8. Cvantul ce se poate reținea de producător pentru trebuințele casnice și economice proprii, precum și cvantul de făină ce privește pe neproducători după numărul cășenilor se va statorî prin o altă ordinațiune.

Trebuințele aceste se pot calcula cel mult până în 15 August 1919. Asupra celorce nu sunt producători primăria comunală e datoră a face o conscriere cel mult până în 10 Iulie cu indicarea la tre-buințele lor de casă. Asupra producătorilor a căror lipse nu se acoperă din productul propriu se va face o consemnare din partea comisii de preluare și va fi prezentată primării. Ceice voesc să cumpere bucate spre acoperire trebuințelor casnice și economice, primarul le va pune la dispoziție permis de cumpărare iar H. T. pe lângă asigaa-țiune le extrada cvantul trebuincios, Intrucât mai are la dispoziție bucatele produse pe teritoriul acelei comune. Primăria extrada deocamdată permisiuni de cumpărare numai pentru restimpul trebuințelor până la 30 Septembrie 1918 și asupra acestor con-duce registru separat. Trebuințele de după 30 Septembrie se vor acoperi amăsurat unei noi ordinațiuni, pe care o va emite ministrul alimentației în conșelegere cu cel de agricultură.

§ 11. Gospodăriile de stat și private precum și cele pentru nobilitatea grăunțelor au dreptul a vinde din cantitățile lor pe lângă prețul maximal ori cel statorit de ministrul agri-culturii prin H. T. expoziturilor ministeriale, sau reuniunilor și societăților, cari vor primi concesiune la aceasta dela ministrul agriculturii. Dela aceste societăți se pot prevedea membrii societăților respective și economii din jurul acela. Modalitățile cumpărării și vinderii se vor statorî prin o nouă ordinațiune.

§ 12. Cvantul primit îl poate între-buința producătorul numai pentru trebuințele sale casnice și economice în cadrele legilor. Îndatăce prin o împrejurare devine vre-un

cvant de bucate superfluu, e dator a aduce aceasta la cunoștința primăriei comunale, care o înștiințează societății H. T. spre a lua numai decât în primire cvantul plus.

§ 13. Unde subvereză primejdia consumării cvantităților de bucate înainte de vreme sau a vinderii-cumpărării neper-mise sau alte motive, cari periclitează buca-tele lasate respectivului spre trebuință, mi-nistrul alimentației în conșelegere cu mini-strul de agricultură poate ordonă transportul acelora în magazinele comunale, districtuale sau comitatense și poate statorî ca cei vizai în ce cvant și după ce modalitate să-și primească cvanturile ce li-se cade.

§ 14. Celce nu are bucate, acela va fi provăzut cu făină din partea autorității. Spre scopul acesta H. T. pune la dispoziția comitatelor cvantitatea statorită de ministrul alimentației publice.

§ 15. Primăria comunală redactează o consemnare a trebuințelor economice și casnice, rămase neacoperite a tuturor pro-ducătorilor și neproducătorilor, pe care o înaintează prin vicecomitele la ministrul alimentației, care statoroște lichidarea cvan-tului necesar în conșelegere cu ministrul agriculturii.

Suflete generoase.

Onorată Reddețiune!

Încă în primăvara anului 1902 regretatul de pie memorie Vasile Zăhan, avocat în Dicio-Sănmărtin, condus de cea mai mare iubire alui Dumnezeu și a popo-rului român gr-cat. din Tăureni — comuna sa natală — punându-se în conșelegere cu Revsmul Nicolae Solomon, protopopul pe acele vremuri al tractului protopopesc Ludoș, și-a descoperit cu sinceritatea inimei sale, ce l-a caracterizat, nobila intențiune în adu-narea generală parohială a credincioșilor, de a-se zidi cu conlucrarea lor o nouă bi-berică din material solid în locul bisericii veche de lemn. Nobila sa intențiune însă din mai multe cauze nu putu fi realizată, dar D-sa de propusul său nu a abzis.

Dreptaceea ca dânsul să îndemne pe popor la jertfe, din propriul său, fără a mai aminti alte donațiuni ale sale, a pus piatra fundamentală la zidirea în viitor a bisericii, depunând la institut de credit »Kisküküllő vármegyei pénztár« suma de 600 cor., la care soția sa doamna Antoaneta Zăhan a adaus suma colectată de dânsa în numărar 262 cor., laolaltă 862 cor., unde sunt și de prezent.

Nu voiu enumără aici număratoarele adunări parohiale, ce s'au ținut sub prezidiul Revsmui protopop N. Solomon, care mult a stărut pentru edificare de noua biserică și școala confesională în Tăureni, ci voiu aminti numai, că abia în 1908 poporul s'a supus la repartițiune de 2000 cor. în scopul amintit, iară în 1912 la o repartițiune de 6000 cor., care numai în 1918 s'a putut încassă, nu însă întreagă.

Bisericuța cea veche, mică fiind nu ne puteam adăposti într'ansa, și nu numai darul lui Dumnezeu se scoboară peste noi în picuri de ploie, ci și razele soarelui, pătrunzând prin coperiș cu căldura lor topiau luminele, iară vântul, ce suflă, mode-rând căldura, le stângia.

Ca acest inconvenient să se delătore pe venitor în vara anului 1912, biserica fu reparată, și în starea aceasta ne-ar fi putut servi pentru cultul divin până la edificarea noiei biserici, însă incendiul provenit din cauză necunoscută în noaptea de 29 Aug. 1917 a mistuit-o cu tot, ce a fost într'ansa, topind și clopotul cel mic, ce ni-a rămas nerecvirat.

Pe urma acestui incendiu am rămas numai cu capitalul de bani, depus de di Vasile Zăhan, și cu banii, ce i-am putut agonisi din arânda cimiteriului; și din partea acestuia arată și sămănată cu cucuruz, cari laolaltă dau suma de 8000 cor.

În lipsa de o localitate acomodată în comună pentru ținerea cultului divin am fost nevoiți a lua în folosință locuința învățătorului dela școala de stat de aici cu arânda anuală de 200 cor.

Pentruca în celealalte lipse ale noastre se avem mângâiere, s'au aflat inimi gene-roase, cari cu obolul lor veniră în ajutorul nostru, a căror nume, pentru a li-se păstră memoria, fură induse în cartea de aur a bisericii noastre.

Numele acestor binefăcători cu obi-ectele procurate în folosul cultului divin și cu bani, afară de regretatul V. Zăhan, sunt: Ioan Bercea, Tăureni, Liturgier 25 cor. Vas. Bercea, Tăureni, Orologier 20 cor. Dem. Călugăr și soția, Beiu, Apostoler 39 cor. 60 fil. Ioan Florea Lica, Tăureni, Euhologiu 19 cor. 47 fil. Ștefan Oltean a Firi, Tăureni, cruce argintată 77 cor. 87 fil. Toader Rotar I. Indreiu din Tăureni, Mineiu 142 cor. 80 fil. Cornelia și Elena Pop din Tăureni, cădelniță 80 cor. Biserica gr-cat. din Iclânzeli, ornate și 2 prapori 60 cor. George Pavel Oltean Corlă din Tăureni, clopot 450 cor. Chirion Bercea din Tăureni, potir, disc, linguriță de argint și lancie 378 cor. Acsinie Maior din Chimitelnic, stihar 200 cor. Ioan Dobie din Tăureni, Strajnic și Pentecostar 27 cor. 50 fil. Susana Lupșa I. Simion din Tăureni, cădel-niță 90 cor. Anica Ruța I. Toader I. Pin-tilie din Tăureni, ornate sacre 360 cor. Ioan Anica și Susan Ruța din Tăureni, ornate sacre 400 cor. Credincioșii din Tăureni, un rând de ornate sacre foarte frumoasă 490 cor. Aurel Pop, învățător, un luminar cu 3 lumini, construcție proprie din lemn 120 cor. Cornel Albon din Tăureni, bani 100 cor. Dr. Mihail Moldovan, avocat în M.-Ludoș 50 cor. Vasilie Morariu, învățător penzionat, M.-Ludoș 20 cor. Petru Rotar I. Indreiu din Tăureni 200 cor. N. N. Blaj 10 cor. Dna vād. preoteasă Bugner din Tritul-inferior 20 cor. Ioan Florescu, bă-trânul lui Ștefan din Tăureni, a procurat cartea de aur cu 40 cor. Teodor Moldovan din Tăureni, Triodul cu 51 cor. 70 fil. Laolaltă 3471 cor. 94 fil.

Pentru acestea daruri întru mărirea lui Dumnezeu din partea subscrișilor în numele curatoratului bisericesc din loc și pe aceasta cale li-se exprimă cea mai prof-un-dă mulțămită, cerând dela bunul și înduratul Dumnezeu, ca bunătatea lor să li-o răsplătească cu darul său cel ceresc.

Tăureni, la 13 Iunie 1918.

Bonlamin P. Lupu
paroh gr-cat.

Ioan Oltean I. Petru
curator primar.

Războiul european.

Pe frontul italian operațiunile militare se continuă. Oștirea lui Borovics înaintează dincolo de Piave spre orașul Treviso, având a susține crâncene lupte cu oștirea italiană. Comunicatele oficiale anunță, că s'a făcut un progres de 10 km. pe frontul dela Piave. La Asiago și în munți luptele se poartă necurmat. Până în moment se anunță 30 mii prizonieri, 140 tunuri și o mulțime de alt material de războiu.

La ruinele unui castel.

Sumeș castel strălucitor odată
Fatală fu în lume soarta ta.
Incunjurat de lumea desfătă,
Nu cugetai ce ai să devii odată,
Când iată-ți sumeșia 'ngenunchiată
Și lanțul geme lângă poarta ta;
Căci de mai ești abia niște ruine
Pe care mândre calcă limbi străine.

Prin lungi și împodobite coridoare
Azi viforul urgiei greu vâiește,
Și noaptea bufnița urât coboște,
Iar liliacul ouib își pregătește
Pe mândrele mozaicuri lucitoare;
Și toată strălucirea ta de-odată
Azi în țărână zace sfărâmată.

Dar nu ai tău o plânsul strunei mele
Castel sumeș cu turle lucitoare;
Oi e a celor ce și-au dat splendoare
Munind în ploii și aspru foc de soare,
Copii supuși ai suferinței grele.
Al lor, al lor e plânsul strunei mele,
Căci s'au născut din lacrimi și sudoare
Și 'npovărați de munci istovitoare
Udat-au pânea 'n lacrimi arzătoare.
Al celor e plânsul strunei mele
Ce 'n legene au învățat a plânge
Și lacrimile lor au fost de sânge.

Stăpânii tăi pribegi aduși de vânt
Și pripășiți pe locurile sfinte
Cu lacrimi și cu sudori stropite
Și sânge curs din trupuri istovite,
Uniți printr'un diabolic jurământ
Distrus-au tot ce-a fost mai drag și sfânt;
Iar celora ce-au fost pe-atunci stăpâni
Le-au pus, le-au pus cătușele la mâni.

Și în orgii și șgomot de fanfare
Sorbindu-și lacomi spuma din păhare
Rideau privind cu atâta nepăsare
La cel de muncă frânt și istovit,
Ce n'avea nici loc pentru mormânt,
Iar când pericolul au presimțit
In voia sorții toți te-au părăsit.

Dar par'că văd cum rânduri vor veni
Acei ce prea s'au încrezut în sine,
Și-acoperindu-și jața de rușine
Vor plânge pe tăcutele-ți ruine
Stăpânii tăi... Li văd cum vor veni
Și din greșeli își vor croi renume,
Pornind din nou mai mari comori s'aduc;
Pe când acei săraci și fără nume
Sub munca grea pe 'ncot se vor sfârși,
Și nu vor ști nici a se mai bocî.

Și văd clăcași cu fețe ofilite
Ei sclavii vremurilor ne'ndurate,
Li văd tăcuți, cu frunțile plecate,
Cu inimile 'n lacrimi trecute,
Purtând poveri pe brațe istovite
Și chinul dorurilor ne'mplinite.
Li văd și acuma ca și altă dată
Cu inima și fața 'ndurerată.
Pe fruntea lor sunt pete mari de sânge
Dar par'că nu mai știu nici a se plânge.

N. L. Ioanăș.

Informațiuni.

Din dieceza Orăzli (urmare.) La internatul Pavelian de fetițe taxa de întreținere pe anul școlar 1917/18 o fixăm în 800 cor. la an, fără de nici un alt adaus, plătit după norma stabilită sub punctul II. 3.; de haine pentru eleve însă institutul între împrejurările de azi nu se poate îngriji, ci aceasta va rămânea în sarcina părinților.

Terminul de primire e 1 August a. c. Recursurile au să între la Ordinariat până în 31 Iulie a. c. prevăzute cu: a) testimoniul școl. de pe clasa premergătoare; b) cartea de botez; c) atestatul medical și certificatul de revaccinare; d) atestatul de avere sau de paupertate.

La internatul preparandial taxa întreagă de întreținere se statorosește în 750 cor. la an. În schimbul unor servicii de caritate vor fi provăzuți gratuit cam 10—12 elevi; alții vor fi împărțâșiți în binefacerile Mensei, ce poartă numele Nostru, având a întregi din al lor restul până la suma de 750 cor. afară de aceasta se pun în prevedere și reduceri moderate de taxă după împrejurări. Recursurile sunt a-se sbeșterne Ordinariatului cel mult până la 31 Iulie a. c. improprio cu documentele: a) ultimul testimoniu școlastic; b) atestat medical; c) atestat de paupertate ori de avere.

Rectoratul Internatului în conțelegere cu direcțiunea preparandială poate primi elevi în Internat și după terminul concursului, dar numai pe lângă taxa întreagă și adausul de scumpete.

Teți elevii preparandiali vor avea să plătească Rectoratului la intrarea lor în Internat cel puțin $\frac{1}{4}$ parte din taxa de întreținere, cu care au fost primiți iar la direcțiunea preparandială pentru înscriere și taxă la fondul de pensie a profesorilor câte 22 cor., precum și cărți și requisite: cei din cursul I. 40 cor., cei din cursul II. 30 cor., cei din cursul III. 40 cor., cei din cursul IV. 25 cor.

Așteptăm dela frații preoți, ca să îndemne pe tinerii noștri, ca să nu fatârzie a îmbrățișa cât mai numeroși cariera învățătorească, devenită deja bine situată și împreunată cu cinste publică și obștească apreciere, dedicându-se astfel luminării poporului nostru atât de dornic de carte și creșterii lui în spirit religios-moral.

În apropiere nu se mai poate telegrafă. Ministrul comerțului a oprit oficiilor postale și telegrafice să mai primească telegrame pentru localitățile din apropiere. Aceasta s'a făcut pentru mulțimea telegramelor, ce se pun azi la diferite poste.

În Viena s'a redus porția de pâine la jumătate. În Viena a produs mare nemulțămire dispoziția guvernului, priu care a redus deodată porția de pâine la jumătate. Reducerea a surescitat întreagă populația Vienei. Senatul orășonesc a ținut numai decât o întrunire sub prezidiul primarului Weiskirchner și a protestat împotriva reducerii. Ministrul alimentației publice austriac, Dr. Paul a plecat imediat la Berlin spre a cere făină și cereali dela guvernul german. Acesta însă a promis pentru ajutorul momentan un evant oarecare de cartofi, făină însă n'a putut promite pe motivul, că în Germania de asemenea nu au. La telegramele, ce s'au trimis din partea primarului Weiskirchner guvernului din Budapesta și celui din Berlin, au sosit răspunsuri negative.

Caut cărți vechi! Cine știe unde se află de vânzare cărțile: 1. Sfânta Pravilă sau îndreptarea legilor. 2. Biblia de Blaj, tipărită la 1795. 3. Mărgăritare, adică Cuvinte de multe trebi acelui dintru Sfinți Parintelui nostru Zlatoust.

A se adresa la George Cupcea, econom în Bréb u. p. Akna-Sugatsg (Máramaros m)

Neerolog. † Dimitrie Birăuțiu, proprietarul tipografeii „Poporul Român”, redactorul responsabil și editorul „Foi Poporului Român”, în urma unui morb îndelungat, a încetat din viață Miercuri, în 12 Iunie la ora 11 noaptea, în anul al 43-lea al vieții sale și al 9-lea al fericitei sale căsătorii.

Înmormântarea rămășițelor pământești ale scumpului defunct s'a săvârșit Sâmbătă, în 15 Iunie la ora 4 p. m. din casa mortală a cimiterului Kerepesi din Budapesta.

— † Emilia Alexandrina Pop n. Crainic, soție de preot. după grele suferințe, împărțită fiind cu ss. Sacramento ale muribunzilor, și-a dat blândul ei suflet în mâinile Creatorului în 4 Iunie a. c. la 3 ore dim., în al 22-lea an al vieții și abia a 10 a lună a fericitei sa e căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'au așezat spre vecinică odihnă în 6 Iunie a. c. la 2 ore p. m. în cimiteriul gr-cat. din Nușfalău.

Odihneasă în pace!

Al VIII-lea împrumut de războiu.

Războiul, ce se continuă cu furie, cere tot mai multe și mai grele jertfe dela poporațiune. Pentru acoperirea uriașelor cheltueli, statul e necesitat se recurgă la un nou împrumut și spre acest scop ministrul de finanțe a lansat spre subscriere publică obligațiuni de rentă de stat cu 5 $\frac{1}{2}$ % libere de dare. Ministrul de finanțe apelează și de astădată direct la public.

Îndemnăm publicul românesc să subscrie cât mai mult atât pentru rentabilitate, cât mai ales pentru scopul, ce se urmărește, de-a scurtă războiul, pe care numai perseveranța și spiritul de jertfă al poporații îl poate termina.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:

Ioan Suciu.